

DECIZIE

14 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Iurie Bejenaru
Ion Druță
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către Întreprinderea Individuală ”Pușkin Galina”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Individuale ”Pușkin Galina” împotriva Societății cu Răspundere Limitată ”Cahul-Gaz” cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 24 martie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către Întreprinderea Individuală ”Pușkin Galina” și menținută hotărârea Judecătoriei Cahul din 08 decembrie 2015,

c o n s t a t ă

La 19 octombrie 2015, ÎI ”Pușkin Galina” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL ”Cahul-Gaz” cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta ÎI ”Pușkin Galina” a indicat că la 29 iulie 2015 reprezentanții SRL ”Cahul-Gaz” au efectuat la sediul său un control privind funcționarea echipamentului de evidență a consumului de gaze naturale, în rezultat fiind întocmit Actul nr. 145 din 29 iulie 2015, potrivit căruia au apărut suspiciuni de intervenție nesancționată în funcționarea mecanismului de calcul al contorului privind evidența consumului de gaze naturale.

Susține că echipamentul de măsurare a fost demontat, sigilat și transmis dînsei pentru a fi prezentat comisiei pentru examinarea încălcărilor condițiilor contractuale privind consumul fraudulos al gazelor naturale, care prin hotărârea nr. 8a din 18 august 2015 a calculat presupusul prejudiciu cauzat furnizorului în rezultatul consumului fraudulos al gazelor naturale în mărime de 340178,78 lei, iar prin factura nr. 00000035 din 25 august 2015 i-a fost înaintată spre plată suma de 101143,03 lei.

Declară reclamanta că nu a încălcat condițiile contractului de furnizare și utilizare al gazelor naturale, nu a intervenit în integritatea sigiliilor echipamentului de evidență și măsurare al gazelor naturale, precum și nu a consumat fraudulos gaze naturale.

Cu atât mai mult că, presupusul prejudiciu cauzat a fost calculat greșit de către pîrîta, reieșind din perioada de calcul de 12 luni, în acest calcul a fost inclusă și perioada de vară în care utilajele de încălzire pe bază de gaze naturale ale sale nici nu au funcționat.

Afirmă reclamata că în situația dată SRL "Cahul-Gaz" de fapt trebuia să aplice prevederile pct. 151 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrația al ANRE nr. 415 din 25 mai 2011, adică să calculeze consumul de gaze naturale conform sistemului paușal, ținând cont de volumul facturat și achitat de către consumatorul final pentru perioada recalculării.

Sușține că în cazul intervenției vizibile în funcționarea echipamentului de măsurare (deteriorarea sau intervenția asupra sigiliului autentic), la calcularea consumului de gaze naturale, conform sistemului paușal, se va lua în considerație perioada de timp de la data ultimei citiri a indicațiilor echipamentului de măsurare (controlului vizual al echipamentului de măsurare), dar nu mai mare de 3 luni, în cazul lipsei accesului la citirea indicațiilor echipamentului de măsurare.

Indică că la 19 august și 01 septembrie 2015 a adresat SRL "Cahul-Gaz" cereri prealabile în care a expus circumstanțele de fapt ale cauzei, solicitând anularea actelor administrative adoptate, însă prin răspunsul pîrtei nr. 834 din 15 septembrie 2015, acestea au fost respinse.

Cere ÎI "Pușkin Galina" anularea Actului de depistare a încălcării clauzelor contractuale nr. 145 din 29 iulie 2015, hotărârii comisiei SRL "Cahul-Gaz" nr. 8a din 18 august 2015 privind calculul prejudiciului material în urma consumului fraudulos de gaze naturale în cuantum de 340178,78 lei și a facturii nr. 00000035 din 25 august 2015, prin care i-a fost înaintată spre plată suma de 101143,03 lei cu titlu de prejudiciu.

Prin hotărârea Judecătorei Cahul din 08 decembrie 2015, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 24 martie 2016, a fost respins apelul declarat de către ÎI "Pușkin Galina" și menținută hotărârea Judecătorei Cahul din 08 decembrie 2015.

La 23 mai 2016, în termenul prevăzut de art. 434 CPC, ÎI "Pușkin Galina" a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei Curții de Apel Cahul din 24 martie 2016 și hotărârii Judecătorei Cahul din 08 decembrie 2015 cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În susținerea recursului ÎI "Pușkin Galina" a invocat ilegalitatea și netemeinicia hotărârilor instanțelor de judecată ierarhic inferioare, declarând că atât prima instanță, cât și instanța de apel au examinat superficial prezenta speță, aplicând și interpretând eronat normele de drept material.

Indică că intimata SRL "Cahul-Gaz" incorect a calculat prejudiciul, reieșind din perioada de calcul 4,5 luni (16 martie – 29 iulie 2014), incluzând în acesta și perioada de vară, în care utilajele de încălzire pe bază de gaze naturale de fapt nici nu au funcționat.

De asemenea, declară recurenta că a fost schimbată destinația etajului 3 al edificiului în spațiu locativ al familiei Pușkin, ca consumator casnic.

La 14 iunie 2016, în adresa SRL "Cahul-Gaz" a fost expediată copia recursului declarat de către ÎI "Pușkin Galina" cu înștiințarea despre necesitatea depunerii

obligatorii a referinței, însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 07 septembrie 2016, recursul declarat de către ÎI ”Pușkin Galina” a fost considerat admisibil.

Reieșind din prevederile art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Cahul, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată.

Potrivit art. 241 alin. (1) și alin. (5) CPC, instanța judecătorească adoptă hotărârea în numele legii. În motivare se indică: circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Din suportul probatoriu prezent la materialele dosarului rezultă că la 19 octombrie 2015, ÎI ”Pușkin Galina” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL ”Cahul-Gaz”, solicitând anularea Actului de depistare a încălcării clauzelor contractuale nr. 145 din 29 iulie 2015, hotărârii comisiei SRL ”Cahul-Gaz” nr. 8a din 18 august 2015 privind calculul prejudiciului material în urma consumului fraudulos de gaze naturale în cuantum de 340178,78 lei și a facturii nr. 00000035 din 25 august 2015, prin care i-a fost înaintată spre plată suma de 101143,03 lei cu titlu de prejudiciu.

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul din 08 decembrie 2015, menținută prin decizia Curții de Apel Cahul din 24 martie 2016, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Atât prima instanță, cât și instanța de apel și-au argumentat soluția privind respingerea acțiunii ca neîntemeiată prin faptul că SRL ”Cahul-Gaz” just a calculat prejudiciul pentru consumul fraudulos de gaze naturale în sumă de 100663 lei, înaintat spre achitare reclamantei ÎI ”Pușkin Galina” prin factura nr. 00000035 din 25 august 2015. Suma totală de 101143,03 lei, indicată în factura de plată nominalizată, constituind 100663,03 lei prejudiciul propriu zis plus 480 lei costul expertizei.

Au menționat că intimata-pârîtă SRL ”Cahul-Gaz”, la calcularea volumului consumului fraudulos de gaze naturale, corect a aplicat sistemul paușal prevăzut de pct. 151 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 415 din 25 mai 2011, cuprinzând perioada de calcul de la data ultimului control al echipamentului de măsurare (16 martie 2015) până la data apariției suspiciunilor că datele contorului au fost denaturate (29 iulie 2015), or, prin Raportul de expertiză tehnico-științific nr. 501 din 06 august 2015 întocmit de către Centrul Expertize Independente RM ”CEXIN” cu

certitudine s-a stabilit că la contorul de gaz de model BK-G4CT nr. 05407831, a consumatorului ÎI "Puşkin Galina", a fost efectuată o intervenție invizibilă – sigiliul uzinei producătoare a fost înlăturat, mecanismul de evidență a consumului de gaze, fiind scos și efectuată o rotire a discurilor, apoi fiind instalat sigiliul existent contrafăcut.

De asemenea, au mai constatat instanțele de judecată ierarhic inferioare că recurenta-reclamantă ÎI "Puşkin Galina" nu a indicat nici un argument și nici nu a prezentat vreo o probă pertinentă că actele administrative contestate sunt ilegale, având în vedere că prin acțiunea sa de fapt a contestat calculul consumului de gaze naturale și nu faptul intervenției neautorizate la aparatele de măsurare.

În speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră soluția dată în prezentul litigiu drept una eronată, or, atât prima instanță, cât și instanța de apel s-au expus în privința legalității actelor administrative, ale căror anulare le solicită recurenta-reclamantă ÎI "Puşkin Galina", fără a elucida următoarele aspecte.

Se reține că prin hotărârea comisiei SRL "Cahul-Gaz" pentru examinarea încălcărilor condițiilor contractuale privind consumul fraudulos al gazelor naturale nr. 8a din 18 august 2015, cuantumul prejudiciului pentru consumul fraudulos a gazelor naturale a fost calculat în sumă de 340178,78 lei, pe care recurenta ÎI "Puşkin Galina" trebuia să o achite până la 03 septembrie 2015 (f.d. 8-9).

Ține de menționat faptul că recurentei-reclamante ÎI "Puşkin Galina" i-a fost înaintată spre plată prin factura nr. 00000035 din 25 august 2015, suma de 101143,03 lei (100663,03 lei prejudiciul + 480 lei costul expertizei) (f.d. 14), ultima contestând în instanța de judecată ambele acte administrative.

În același timp, pe parcursul examinării pricinii SRL "Cahul-Gaz" a prezentat instanței de judecată o altă hotărâre al aceleiași comisii a SRL "Cahul-Gaz", cu același număr - 8a și din aceeași dată - 18 august 2015, mărimea prejudiciului cauzat furnizorului de către consumatorul ÎI "Puşkin Galina", pentru consumul fraudulos a gazelor naturale, fiind stabilită în sumă de 100663,03 lei, care urma a fi achitată de către ultima până la 04 septembrie 2015 (f.d. 44-45).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanțele de judecată ierarhic inferioare superficial și abuziv au examinat prezenta pricină, or, acestea deloc nu s-au expus în privința calculului cuantumului prejudiciului pentru consumul fraudulos a gazelor naturale efectuat de către SRL "Cahul-Gaz" în sumă de 340178,78 lei, care este unul incert.

Afară de aceasta, la actele pricinii nu se atestă probe prin care s-ar fi demonstrat faptul că actul administrativ, conform căruia a fost calculată suma de 340178,78 lei cu titlu de prejudiciu, a fost anulat, în situația în care în aceeași zi concomitent a fost emis un alt act administrativ prin care consumatorului ÎI "Puşkin Galina" i-a fost înaintat spre achitare suma de 100663,03 lei cu titlu de prejudiciu.

Or, la cazul speței, sunt prezente două acte administrative contradictorii ale comisiei SRL "Cahul-Gaz" pentru examinarea încălcărilor condițiilor contractuale privind consumul fraudulos al gazelor naturale, cu același număr și din aceeași dată (nr. 8a din 18 august 2015), privind calcularea cuantumului prejudiciului cauzat furnizorului de către ÎI "Puşkin Galina" pentru consumul fraudulos a gazelor naturale, în sumă de 340178,78 lei și respectiv în sumă de 100663,03 lei.

Prin urmare, atât prima instanță, cât și ulterior instanța de apel, care urma să înlăture respectiva eroare, nu s-au pronunțat în general în privința legalității și temeiniciei hotărârii comisiei SRL "Cahul-Gaz" nr. 8a din 18 august 2015 privind calculul prejudiciului în urma consumului fraudulos de gaze naturale în cuantum de 340178,78 lei, a cărei nulitate a solicitat recurenta-reclamantă în acțiunea sa.

Mai mult ca atât, instanța de apel în decizia recurată (f.d. 131) inițial indică că recurenta-reclamantă a contestat în instanța de judecată, cu respectarea procedurii prealabile, actele administrative vizate privind calcularea prejudiciului în mărime de 340178,78 lei și necesitatea achitării sumei de 100663,03 lei, iar mai apoi, contrazicându-se pe sine însăși, a menționat că ÎI "Pușkin Galina" nu a contestat aceste acte în instanța de contencios administrativ (f.d. 134).

Astfel, contrar standardelor procedurale recunoscute, atât prima instanță, cât și instanța de apel la adoptarea raționamentului final și-au fundamentat concluziile în baza unui suport probator contradictoriu, căruia nu i-a fost dată aprecierea corespunzătoare. Soluționând prezenta pricină, instanțele de judecată nu s-au expus asupra tuturor probelor din dosar, nu și-au motivat soluțiile și concluziile, nu au furnizat răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărâre.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că circumstanțele enunțate afectează grav dreptul părților la un proces echitabil.

Se reiterează că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre și decizie motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

Potrivit unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (speța Garcia Ruiz c. Spaniei, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți (principiul nr. 6 al Recomandării nr. R (84)5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, adoptată la 28 februarie 1984 de Comitetul Miniștrilor al Consiliului European), ceea ce la cazul prezentei spețe este lipsă.

Or, în cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat acțiunea posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a dreptului la un proces echitabil (speța Hiro Balani c. Spaniei, hotărârea din 09 decembrie 1994).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că hotărârile judecătorești pronunțate nu satisfac standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act judecătoresc, omisiune care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la

examinarea pricinii în ordine de recurs, și reiterând lipsa temeiurilor legale de a restitui cauza spre rejudecare în prima instanță (art. 432 alin. 3 lit. d) și f) CPC), Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către ÎI ”Pușkin Galina”, a casa integral decizia Curții de Apel Cahul din 24 martie 2016, cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecători.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând pricina, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Întreprinderea Individuală ” Pușkin Galina”.

Se casează decizia Curții de Apel Cahul din 24 martie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Individuale ”Pușkin Galina” împotriva Societății cu Răspundere Limitată ”Cahul-Gaz” cu privire la contestarea actului administrativ, cu remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Cahul, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Ion Druță

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu